

Súd: Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka: B1-18C/3/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117200764
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Radovan Ondreaš
ECLI: ECLI:SK:MSBA4:2024:1117200764.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava IV sudcom Mgr. Radovanom Ondreašom v spore žalobcu: H. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XX/XX, K., zastúpený JUDr. Lubomírom Müllerom, usadeným euroadvokátom, Symfonická 1496/9, 158 00 Praha 5, Česká republika, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, Bratislava, IČO: 00166073, o zaplatenie 1.250,30 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu zamietá.
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu dňa 16.01.2017 sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 1.250,30 eur s príslušenstvom titulom náhrady nákladov obhajoby v súvislosti so zastupovaním žalobcu v konaniach vedených na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 3Nt 6/2013, ktorým bola povolená obnova konania Okresného súdu Košice - vidiek sp. zn. 2T 343/79 a zrušený výrok o vine a treste v rozsudku Okresného súdu Košice - vidiek sp. zn. 2T 343/79 zo dňa 06.12.1979 ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce ako aj pod sp. zn. 2T 343/1979 zo dňa 28.10.2014, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby, nakoľko žalovaný skutok nebol trestným činom. Žalobca si svoj nárok uplatnil dňa 02.02.2015 u žalovanej formou dodatočného odškodnenia. Žalovaný nárok žalobcu odmietol akceptovať s poukazom na to, že žiadateľom uplatnený nárok nemožno považovať za nárok podľa zákona č. 119/90 Zb. a taktiež neboli splnené ani zákonné predpoklady pre vznik nároku na náhradu škody podľa zákona č. 59/69 Zb. z dôvodu absencie príčinnej súvislosti medzi škodou, ktorej náhrady sa domáha a nezákonným rozhodnutím. Žalobca poukázal na skutočnosť, že v danom prípade postupoval podľa ustanovení zákona č. 119/90 Zb., navyše v obdobných prípadoch žalovaný poškodeným náhradu nákladov uhradil práve s odkazom na zákon 119/90 Zb. napr. vo veci poškodených č. XXXXX/XXXX-XXXX/X P. W.; XX. 1. XXXX č. XXXXX/XXXX-XXX/X Z. T.; č. XXXXX/XXXX-X XX X/XX T. W.. Mal za to, že jeho nárok je opodstatnený podľa zákona č. 58/69 Zb. nakoľko bol v roku 1979 nezákonne odsúdený, čo preukázal rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 17.06.2013 sp. zn. 3Nt 6/2013, ktorým bol nezákonný rozsudok zrušený. Žalobca si pre účely obnovy konania zvolil obhajcu, nakoľko neovláda slovenský jazyk a nie je právne vzdelaný. Náklady obhajoby predstavujú 1.250,30 eur, ktoré riadne uhradil. Súčasne poukázal na rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I, ktorý v obdobných veciach nároku na náhradu nákladov spojených s konaním o povolení obnovy konania priznal napr. 8C/253/2009-70, 11C/113/2011-102, 10C/150/2012-107. Vzhľadom k tomu, že žalovaný nárok žalobcu v zákonom stanovenej lehote neuspokojil vznikol mu aj nárok na náhradu úrokov z omeškania s poukazom na § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka, čo predstavuje úrok vo výške 5,05% ročne, pri úrokovej sadzbe ECB 0,05%. Žalobca k žalobe priložil listinné dôkazy: Návrh na povolení obnovy řízení vo věci druhého odsouzení zo dňa 22.04.2013; Uznesenie Okresného súdu Košice

- okolie sp. zn. 3Nt/6/2013 zo dňa 17.06.2013; Uznesenie Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 2T/343/1979 zo dňa 28.10.2014; Vyúčtovanie nákladů obhajoby - vec z roku 1979 zo dňa 14.01.2015; Technický príkaz BF 842510; Příjmový dokad E č. 3/2015; Žádost o odškodnění a zadosťučinění zo dňa 02.02.2015; Oznámenie o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody zo dňa 09.01.2017; Rozhodnutie o odškodnení č. 30545/2013-1531/5 zo dňa 20.01.2014; Rozhodnutie o odškodnení č. 19938/2013-531/2 zo dňa 20.01.2014; Rozhodnutie o odškodnení č. 47992/2014-1531/13 zo dňa 03.06.2015.

2. Žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 10.03.2017 žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Namietal samotnú účelnosť všetkých úkonov právnej služby, ktoré žalobca resp. jeho právny zástupca uskutočnil v súvislosti s návrhom na povolenie obnovy konania vo veci vedenej na Okresnom súde Košice - vidiek pod sp. zn. 2T/343/79, nakoľko uznesením Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 17.08.2015, č.k. 5Nt/5/2015-17, ktoré priložil v prílohe, bola vyslovená žalobcova účasť na súdnej rehabilitácii podľa § 2 ods. 2. per analogiam § 33 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb.. a to vo vzťahu, okrem iného, i k odsudzujúcemu rozsudku Okresnom súde Košice - vidiek zo dňa 20.11.1979, sp. zn. 2T/343/79. Poukázal na účel zákona č. 119/1990 Zb., ktorým bolo zrušiť odsudzujúce súdne rozhodnutia za činy, ktoré v rozpore s princípmi demokratickej spoločnosti rešpektujúcej občianske politické práva a slobody zaručené ústavou a vyjadrené v medzinárodných dokumentoch a medzinárodných právnych normách zákon označoval za trestné, umožniť rýchle preskúmanie prípadov osôb protiprávne odsúdených v dôsledku porušovania zákonnosti na úseku trestného konania, odstrániť neprimeranú tvrdosť v používaní represie, zabezpečiť neprávom odsúdeným osobám spoločenskú rehabilitáciu a primerané hmotné odškodnenie a umožniť zo zistených nezákonností vyvodiť dôsledky proti osobám, ktoré platné zákony vedome alebo hrubo porušovali. Z uvedeného je zrejmé, že zákonodarca formou špeciálnej právnej úpravy v podobe zákona č. 119/1990 Zb. mal v úmysle reparovať následky odsudzujúcich rozsudkov za trestné činy presne definované uvedeným zákonom. V tejto súvislosti je dôležité dodať, že náklady trov obhajoby spojené s takýmto konaním podľa zákona č. 119/1990 Zb. znáša štát a ich náhrada je žalobcovi priznaná už v rámci samotného rehabilitačného konania. Z uvedeného je podľa neho úplne zrejmé, že samotný návrh na povolenie obnovy konania vo veci vedenej na Okresnom súde Košice-vidiek pod sp. zn. 2T/343/79 a všetky úkony právnej služby uskutočnené v tejto súvislosti, nesmerovali k skutočnému „očisteniu“ žalobcu a náprave krívd vzniknutých následkom odsudzujúceho rozsudku (k tomu smerovalo konanie, v ktorom bola vyslovená účasť žalobcu na súdnej rehabilitácii), ale išlo o účelové úkony právnej služby, ktoré nemali žiadny význam pre samotného žalobcu, ale ich výsledkom bol len vznik trov právneho zastúpenia a v tejto súvislosti ich uplatnenie si ako nároku na náhradu škody vo výške 1.250,30 eur. Poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti, je nepochybne zrejmé, že žalobca duplicitne využil aj možnosť, ktorú mu dáva špeciálna právna úprava v podobe zákona č. 119/1990 Zb. a uznesením Okresného súdu Košice- okolie zo dňa 17.08.2015, č. k. 5Nt/5/2015-17 zabezpečil žalobcovi rehabilitáciu a nárok na odškodnenie podľa § 23 ods. 1 zákona č. 199/1990 Zb. a navyše mu boli všetky úkony právnej služby v súvislosti s týmto konaním nahradené. Okrem toho inicioval i povolenie obnovy trestného konania a úkony s tým spojené už nie je možné vyhodnotiť ako účelne vynaložené. Takýto postup žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu, považoval za v rozpore s dobrými mravmi a nepoživajúcim tak právnu ochranu. Žalovaný ďalej poukázal na to, že pokiaľ žalobca v žalobe tvrdí, že nie je dôvod polemizovať o postupe podľa zákona č. 119/1990 Zb., keďže išlo o obnovu konania podľa všeobecného predpisu platného pre trestné konanie, následne uvádza, že právny základ nároku odvodzuje od zákona č. 58/1969 Zb. Žalovaný uviedol, že s uvedeným právnym názorom sa úplne stotožňuje, avšak na tomto mieste musí vzniesť námietku premlčania. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste má voči štátu ten, na kom bol úplne alebo čiastočne vykonaný trest, ak v neskoršom konaní bol spod žaloby oslobodený alebo ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené. Podľa § 23 zákona č. 58/1969 Zb., právo na náhradu škody podľa prvej časti druhej hlavy (v ktorej je upravená zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe a o treste) so premlčí za rok odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť oslobodzujúce rozhodnutie alebo rozhodnutie odsudzujúce na miernejší trest alebo rozhodnutie, ktorým bolo trestné konanie zastavené. Oslobodzujúce rozhodnutie Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 28.10.2014, sp. zn. 2T/343/1979, nadobudlo právoplatnosť dňa 28.10.2014. Žalobný návrh bol súdu doručený dňa 16.01.2017, teda po uplynutí jednoročnej premlčacej lehoty v zmysle § 23 zákona č. 58/1969 Zb. (a to dokonca i pri neplynutí premlčacej lehoty počas predbežného prerokovania nároku s odkazom na § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb.). Žalovaný následne uviedol, že aj napriek zásadnej námietke premlčania má za to, že právo na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. vzniká len za kumulatívneho splnenia zákonných podmienok, ktorými sú. nezákonné rozhodnutie (v tomto prípade

zrušenie odsudzujúceho rozhodnutia), vznik škody a príčinná súvislosť medzi zrušeným odsudzujúcim rozhodnutím a vznikom škody. V tomto prípade tieto podmienky splnené nie sú. Neexistuje totiž priama a bezprostredná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, ktorú si žalobca uplatnil žalobným návrhom, a to najmä v kontexte vyššie popísaných skutočností a uznesenia Okresného súdu Košice- okolie zo dňa 17.08.2015, č. k. 5Nt/5/2015-17, nakoľko je zrejmé, že predmetné úkony právnej služby nesmerovali k cieľu „očistenia“ žalobcu, ale iba k umelému vzniku špekulatívneho nároku na náhradu škody. Ak by súd neprihliadol na uvedené námietky osobitne sa vyjadril i k otázke samotného preukázania vzniknutej škody. Pod pojmom škoda je nutné rozumieť majetkovú ujmu spočívajúcu v zmenšení majetku poškodeného v dôsledku škodovej udalosti, t. j. ide o rozdiel v hodnote majetku poškodeného pred spôsobením škody a po spôsobiť škody na majetku. V zmysle ustálenej súdnej praxe sa skutočnou škodou rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré by bolo potrebné vynaložiť na uvedenie veci do predošlého stavu. Podstatnou náležitosťou škody je jej vyčísliteľnosť v peniazoch. Vznik a výška škody je poškodený povinný v súdnom konaní preukázať relevantným spôsobom bez akýchkoľvek pochybností. Žalobca k žalobnému návrhu ako dôkaz na preukázanie vzniku škody predložil vyúčtovanie nákladov obhajoby zo dňa 15.01.2015 a príjmový doklad E č. 3/2015 zo dňa 15.01.2015. Žalovaný spochybnil relevanciu žalobcom uvedeného dôkazu, keďže tento nie je možné považovať za dostatočný dôkaz o skutočnej úhrade predmetnej čiastky. Na príjmovom doklade chýba potvrdenie o zaúčtovaní pokladničného dokladu v peňažnom denníku v pokladničnej knihe právneho zástupcu a podpisový záznam osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie, a teda tento nespĺňa náležitosti účtovného dokladu podľa § 10 ods. 1 zákona č. 431/2002 Zb. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na uvedené by sa súd pri hodnotení dôkazov nemal uspokojiť len s predloženým príjmovým dokladom, nakoľko bez predloženia riadneho dokladu o zaevidovaní sumy v peňažnom denníku a pokladničnej knihe právneho zástupcu, nie je možné v prípade nárokovania náhrady trov dospieť k záveru o ich reálnej úhrade. Pokiaľ žalobca v žalobnom návrhu odkázal na prax žalovaného pri predbežnom prerokovaní obdobných nárokov iných fyzických osôb, žalovaný považoval za nevyhnutné uviesť, že v tomto konaní požaduje zaplatenie sumy žalobca, nie akákoľvek iná fyzická osoba. Úlohou súdu je teda posúdiť dôvodnosť nároku uplatneného v tomto konaní, teda prijať záver, či taký nárok žalobcovi patrí alebo nie. A to bez ohľadu na prípadný postup Ministerstva spravodlivosti SR v akomkoľvek inom konaní. K vyjadreniu priložil tiež stanovisko o predbežnom prerokovaní nároku č. 37339/2015-1421/5.

3. Na vyjadrenie žalovaného reagoval žalobca vo svojej replike zo dňa 13.06.2017, v ktorej poukázal na to, že Okresný súd Košice - okolie uznesením č.k. 5Nt 5/ 2015-17 vyslovil žalobcovu účasť na súdnej rehabilitácii. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že náklady sú neúčelné, on tvrdí, že všetky úkony právnej služby viedli k zrušeniu odsudzujúceho rozsudku a preto sú oprávnené. Pokiaľ žalovaný vytýka žalobcovi duplicitu konania podľa zák. č. 119/90 Zb. a obnovy konania k tomuto uvádza, že najprv požiadala o obnovu konania a keď tomu bolo vyhovie a odsudzujúci rozsudok bol zrušený, tak následne požiadala o vyslovenie účasti na súdnej rehabilitácii. Tento postup bol logický, správny a zákonný. Taktiež nárok nepovažuje za premlčaný, nakoľko účasť na súdnej rehabilitácii bola vyslovená uznesením súdu dňa 17.08.2015 a trojročná lehota do podania žaloby neuplynula. Pokiaľ ide o preukázanie úhrady nákladov obhajoby žalobcom, do spisu žalobca predložil riadne potvrdenie o úhrade. Akým spôsobom má úhradu obhajca zaúčtovanú a evidovanú nie je predmetom tohto konania. Priložil Žiadosť o odškodnení a zadosťučinení - odpoveď na dopis ze dne 9.01.2017 - odpoveď zo dňa 27.03.2017 a fotokópiu doručovacej obálky RR722771800CZ.

4. Vo veci sa následne písomne vyjadril žalovaný v podaní zo dňa 15.04.2019. Uviedol, že aj napriek zásadnej námietke premlčania, považuje za dôležité vyjadriť sa k samotnej účelnosti úkonov právnej služby, ktorých náhrady sa žalobca domáha. A to tak s ohľadom na procesnú ekonomiu, ako i s ohľadom na sudcovskú koncentráciu konania podľa § 153 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Mal za to, že pre priznanie nároku na náhradu škody titulom trov obhajoby je nutné preukázať, že jednotlivé úkony právnej služby zahrnuté do vyúčtovania (za ktoré si žalobca uplatňuje nárok na odškodnenie) boli skutočne realizované, že prebehli v tvrdenom časovom rozsahu, že je správne určená výška odmeny za jednotlivé úkony a že boli vykonané účelne a smerovali k účinnej obhajobe práv žalobcu. Je si vedomý skutočnosti, že v danej veci ide o špecifický prípad, kedy k odstráneniu negatívnych dopadov nezákonného rozhodnutia mohlo dôjsť viacerými spôsobmi (sťažnosťou pre porušenie zákona, návrhom na povolenie obnovy konania alebo návrhom na vyslovenie účasti na súdnej rehabilitácii), je však povinnosťou právneho zástupcu, aby pri bránení práv svojho klienta postupoval s odbornou starostlivosťou (a v súlade s pokynmi klienta) a zväžil, ktorý z možných spôsobov

dosiahnutia sledovaného cieľa je pre klienta najviac priaznivý, resp. ktorým spôsobom je najreálnejší predpoklad, že sledovaný cieľ bude dosiahnutý, a to obzvlášť, keď ide o právneho zástupcu vyslovene špecializovaného na danú oblasť, a ktorého využitie bude čo najúčelnejšie i z pohľadu nákladov klienta. Nepopiera, že každý môže využiť všetky do úvahy prichádzajúce prostriedky na bránenie svojich práv, a že takto môže v záujme klienta postupovať i jeho právny zástupca, no táto samotná skutočnosť nemôže zakladať právo na odškodnenie, resp. odškodnenie od štátu (resp. v civilnom procese náhradu od protistrany) nemôže zahrnúť i všetky, t.j. i neúčelné a nesúvisiace úkony. V tejto súvislosti potom za daných okolností prípadu uplatnenie náhrady za úkony, ktoré sa ukázali ako neúčelné a nevedúce k sledovanému cieľu, nemôže zakladať povinnosť priznať automaticky v rámci predbežného prerokovania nároku náhradu za každý úkon, ktorý si žalobca uplatnil bez dostatočného odôvodnenia nevyhnutnosti jeho uskutočnenia. Účelnosť uskutočnených úkonov je nevyhnutné hodnotiť z pohľadu výsledku, teda účelné sú tie úkony, ktoré viedli k sledovanému cieľu a neúčelné sú tie úkony, ktorými sa sledovaný cieľ nedosiahol. Nie je teda potrebné v tomto konaní skúmať a vyhodnocovať, či bolo možné predpokladať, že na základe účtovaných úkonov sa sledovaný cieľ dosiahne, je potrebné skúmať len to, na základe akých úkonov sa sledovaný cieľ dosiahol. Jeho právny názor podporuje aj rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 21.05.2014, ip. zn. 10C/50/2013, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.02.2017, sp. zn. 5Co/9/2017, v ktorom sa na str. 7 uvádza, cit.: „Vykonané a vyúčtované úkony právnej služby a to za spísanie podnetu k sťažnosti pre porušenie zákona adresovaný Generálnej prokuratúre SR zo dňa 07.04.2004, za podanie ústavnej sťažnosti zo dňa 15.02.2005 adresovanej Ústavnému súdu“. Opätovne podotkol, že pokiaľ by žalobca zvolil na odstránenie negatívnych dopadov nezákonného rozhodnutia návrh na vyslovenie účasti na súdnej rehabilitácii podľa zákona č. 119/1990 Zb., v takomto konaní by mal potom žalobca nárok na to, aby trovy jeho obhajoby uhradil štát (pre úplnosť uviedol, že § 19 neumožňuje osobe domáhať sa žalobou v civilnom konaní náhrady trov proti štátu, o týchto trovách sa má rozhodnúť v samotnom trestnom konaní). Len v takom konaní by potom trovy obhajoby uhradil štát podľa § 19 zákona č. 119/1990 Zb. bez vzniku akýchkoľvek nákladov na strane samotnej osoby, vo vzťahu ku ktorej by bola vyslovená účasť na súdnej rehabilitácii. Pri nevyužití postupu, ktorého dôsledkom by neboli žiadne náklady na obhajobu a uprednostnenie postupu, pri ktorom žalobcovi vznikli náklady na obhajobu, nie je možné dospieť k záveru, že ide o trovy účelne smerujúce k obhajobe práv žalobcu. Ak takto žalobca akékoľvek náklady vynaložil, nemôže požadovať ich náhradu od štátu, keďže z vyššie uvedených dôvodov ich nie je možné považovať za účelné.

5. K tvrdeniam žalovaného žalobca na pojednávaní dňa 14.05.2019 uviedol na vysvetlenie právneho postupu pre dosiahnutie spoločenskej rehabilitácie žalobcu, že väčšina odopieračov vojenskej služby bola odsúdená v tej dobe podľa § 269 ods. 1 Trestného zákona. Tento je uvedený v § 4 písm. e) zákona o súdnej rehabilitácii a v týchto prípadoch sa skutočne postupuje tak ako to uviedol žalovaný. Ibaže pán žalobca bol odsúdený podľa § 267 TZ a ten nie je uvedený v zákone o súdnej rehabilitácii priamo, čiže najskôr musel dať návrh na povolenie obnovy konania, to konanie prebehlo a potom v následnom konaní žiadal o účasť žalobcu na súdnej rehabilitácii kde preukazoval súvislosť medzi odsúdením žalobcu a ustanoveniami § 4 písm. e) zákona o súdnej rehabilitácii čo v následnom konaní podľa § 33 ods. 2 príslušný súd uznal.

6. Súd vo veci prvýkrát rozhodol rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č.k. 18C/3/2017-106 zo dňa 14.05.2019, ktorý žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.250,30 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.250,30 eur počnúc od 03.08.2015 do zaplataenia a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

7. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave uznesením č.k. 5Co/13/2020-146 zo dňa 31.05.2021 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odôvodnení poukázal na to, že zo všeobecne platnej zásady o zákone všeobecnom a špeciálnom (lex specialis derogat generali) jednoznačne vyplýva, že ak sú naplnené podmienky pre použitie špeciálnej právnej úpravy, musí sa táto úprava aplikovať a nemožno použiť právnu úpravu všeobecne platnú. Keďže zákon č. 119/1990 Zb. má vo vzťahu k Občianskemu zákonníku, ako aj k zákonu č. 58/1969 Zb. a k neskôr platnému zákonu č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, povahu zákona špeciálneho k všeobecnému zákonu, znamená to, že pre osoby, ktoré sú podľa zákona č. 119/1990 Zb. osobami oprávnenými žiadať od štátu odškodnenie, platí pre uplatňovanie a uspokojovanie majetkových nárokov zo vzťahu medzi nimi a štátom táto zvláštna právna úprava, bez ohľadu na to, ktorý predpis je pre ne priaznivejší. V prípadoch, na ktoré zákon č. 119/1990 Zb. dopadá, sa teda nemožno proti štátu domáhať uspokojenia iných alebo ďalších nárokov

než tých, ktoré tento zákon upravuje, a to za podmienok a spôsobmi stanovenými týmto zvláštnym predpisom. Hoci ustanovenie § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. je ustanovením s demonštratívnym výpočtom, nemožno z neho vyvodit', že by súd mohol okrem nárokov uvedených v tomto zákone svojim rozhodnutím konštituovať nejaké nároky ďalšie. Nad rámec rehabilitačných predpisov nemožno preto priznať nijaké ďalšie odškodnenie, ktoré platná právna úprava nepozná, a ani súd nemôže zakladať ďalšie hmotnoprávne nároky z titulu náhrady škody. Účasť žalobcu na súdnej rehabilitácii podľa § 2 ods. 2. per analogiam § 33 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb., a to vo vzťahu, okrem iného, i k odsudzujúcemu rozsudku Okresného súdu Košice - vidiek zo dňa 20.11.1979, sp.zn. 2T/343/79 bola vyslovená uznesením Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 17.08.2015. č.k. 5Nt/5/2015-17. Odvolací súd bol rovnako ako žalovaný toho názoru, že samotný návrh na povolenie obnovy konania vo veci vedenej na Okresnom súde Košice - vidiek pod sp. zn. 2T/343/79 a všetky úkony právnej služby uskutočnené v tejto súvislosti, nesmerovali k skutočnému „očisteniu“ žalobcu a náprave krívd vzniknutých následkom odsudzujúceho rozsudku, k tomu smerovalo konanie, v ktorom bola vyslovená účasť žalobcu na súdnej rehabilitácii. Úkony právnej služby realizované v súvislosti s obnovou konania nemali žiadny význam pre žalobcu, ich výsledkom bol len vznik trov právneho zastúpenia, pričom žalovaný dôvodne namietal účelnosť týchto úkonov právnej služby. Účelnosť uskutočnených úkonov je nevyhnutné hodnotiť z pohľadu výsledku, teda účelné sú tie úkony, ktoré viedli k sledovanému cieľu a neúčelné sú tie úkony, ktorými sa sledovaný cieľ nedosiahol. Nie je teda potrebné v tomto konaní skúmať a vyhodnocovať, či bolo možné predpokladať, že na základe účtovaných úkonov sa sledovaný cieľ dosiahne, je potrebné skúmať len to, na základe akých úkonov sa sledovaný cieľ dosiahol. Žalobca si v konaní neuplatnil nárok na odškodnenie podľa zákona č. 119/1990 Zb. titulom súdnej rehabilitácie, ale nárok na náhradu škody v súvislosti s tým, že v trestnom konaní, v ktorom bol uznaný za vinného, došlo k povoleniu obnovy konania a následne k jeho oslobodeniu spod obžaloby. Súd prvej inštancie nárok žalobcu nesprávne právne posúdil tým, že neaplikoval správne ustanovenie zákona č. 58/1969 Zb. (konkrétne najmä § 6 ods. 1), ale aplikoval ustanovenia zákona č. 119/1990 Zb. Žalobca svojou žiadosťou u žalovaného a žalobou v tomto konaní uplatnil nárok na náhradu trov obhajoby, ktoré mu vznikli v súvislosti s konaním o povolení obnovy konania, takýto právny nárok zákon č. 119/1990 Zb. nepozná. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie neakceptoval žalovaným vznesenú námietku premlčania dôvodiac, že žalobca uplatnil svoj nárok na súde v priebehu plynutia 3 ročnej premlčacej lehoty podľa § 24 ods. 2 C.s.p. (správne zák. č. 119/1990 Zb.), keď lehota začala najskôr plynúť vydaním rozhodnutia o oslobodení spod obžaloby 28.10.2014 a žaloba bola na súde uplatnená dňa 16.01.2017. V danom prípade však žalovaný oprávnene namietala, že žalobný návrh bol súdu doručený po uplynutí jednoročnej premlčacej lehoty v zmysle § 23 zákona č. 58/1969 Zb. Konštatoval, že z týchto dôvodov mu neostalo než napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 389 ods. 1 písm. c/, § 391 ods. 1 C.s.p.), v ktorom vec opätovne prejedná viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 C.s.p.).

8. K zrušujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu sa vyjadril žalovaný vo vyjadrení zo dňa 07.02.2023, v ktorom žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Uviedol, že pokiaľ ide o účelnosť žalobcom uskutočnených úkonov je nevyhnutné tieto hodnotiť z pohľadu výsledku, teda účelné sú tie úkony, ktoré viedli k sledovanému cieľu a neúčelné sú tie úkony, ktorými sa sledovaný cieľ nedosiahol. Nie je teda potrebné v tomto konaní skúmať a vyhodnocovať, či bolo možné predpokladať, že na základe účtovaných úkonov sa sledovaný cieľ dosiahne, je potrebné skúmať len to, na základe akých úkonov sa sledovaný cieľ dosiahol. S odkazom na závery vyslovené odvolacím súdom v predmetnej veci bol i naďalej toho právneho názoru, že žalobcovi uplynula jednoročná premlčacia lehota na uplatnenie svojho nároku podľa § 23 zákona č. 58/1969 Zb. Opätovne podotkol, že pokiaľ by žalobca zvolil na odstránenia negatívnych dopadov nezákonného rozhodnutia návrh na vyslovenie na účasti na súdnej rehabilitácii podľa zákona č. 119/1990 Zb., v takomto konaní by mal potom žalobca nárok na to, aby trovy jeho obhajoby uhradil štát (pre úplnosť uviedol, že ustanovenie § 19 neumožňuje osobe domáhať sa žalobou v civilnom konaní náhrady trov proti štátu, o týchto trovách sa má rozhodnúť v samotnom trestnom konaní). Len v takom konaní by potom trovy obhajoby uhradil štát podľa § 19 zákona č. 119/1990 Zb.

9. Následne sa vo veci vyjadril aj žalobca v podaní zo dňa 19.02.2023, v ktorom trval na žalobe a mal za to, že nárok nie je premlčaný. Podľa neho je potrebné prihliadať na špecifickosť tohto prípadu. Hoci sa jedná o nezákonné odsúdenie z obdobia minulého režimu, nebolo možné postupovať podľa § 2 alebo § 4 zákona č. 119/1990 Zb., pretože trestný čin, pre ktorý bol žalobca odsúdený, tam nie je vymenovaný. Musel najskôr dosiahnuť zrušenie odsudzujúceho rozsudku podľa všeobecných predpisov

pre trestné konanie, čím sa vec dostala do fázy, kedy bol preukázateľne väznený, ale neexistoval k tomu právny podklad. Tým bolo naplnené podmienky pre postup podľa § 33 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. a príslušné rozhodnutie podľa tohto ustanovenia bolo vydané 17.08.2015 Okresným súdom Košice-okolie pod č.k. 5Nt/5/2015-17. Žaloba bola podaná dňa 16.01.2017, teda v trojročnej lehote podľa § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. v platnom znení. Poukázal na to, že dôvodne vynaložil náklady na obhajobu, lebo by svojej rehabilitácie bez právnej pomoci nemohol dosiahnuť. Pripomenul, že úplne odlišná situácia by bola, keby jeho odoprenie vojenskej služby bolo klasifikované podľa § 269 ods. 1 či 280 ods. 1 trestného zákona č. 140/1961 Zb., a tak sa mohol svojej rehabilitácie domôcť jednoducho v rámci prieskumného konania podľa § 4 č. 119/1990 Zb. Nedomáha sa ničoho nad rámec toho, čo mu odškodňovacie predpisy priznávajú. Bol presvedčený o tom, že bol nezákonne väznený a postupoval rozumným spôsobom, aby mohol účastný súdnej rehabilitácie podľa zákona č. 119/1990 Zb. Mal za to, že slovo „pôvodný“ v § 23 ods. 1 písm. d/ zákona č. 119/1990 Zb. v platnom znení, je potrebné vykladať tak, že ide o všetky konania predchádzajúce vlastnému konaniu o súdnej rehabilitácii. (Takých konaní by mohla byť celá rada, napr. konanie o sťažnostiach pre porušenie zákona či rehabilitačné a potom derehabilitačné rozhodnutie podľa zákona č. 82/1968 Zb. - ako v danom prípade - konanie o povolenie obnovy konania). Nie je vinou nezákonne väznených osôb, že sa museli svojej rehabilitácie domáhať právne zložitými cestami. Podstatné je, že väznené boli nezákonne, rehabilitácia bola dosiahnutá a on pritom nekonal nijako nerozumno. Bolo by nespravodlivé, keby mal niesť náklady spojené s obhajobou zo svojho, keď väznenie bolo nezákonné. Tak by bol v skutočnosti „trestaný“ za to, že sa mu podarilo poukázať na nezákonnosť svojho odsúdenia, čo by bolo v priamom rozpore s ustanoveniami čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a čl. 5 ods. 5 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V podaní súhlasil s tým, aby súd rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania

10. Žalovaný v podaní zo dňa 06.04.2023 taktiež súhlasil s rozhodnutím vo veci samej bez nariadenia pojednávania.

11. Keďže strany sporu výslovne súhlasili s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania, súd vo veci druhýkrát (po jej vrátení odvolacím súdom) rozhodol bez nariadenia pojednávania, ako to predpokladá § 177 ods. 2 písm. b/ C.s.p. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku súd v súlade s § 219 ods. 3 C.s.p. oznámil v zákonnej lehote na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu.

12. Súd pri svojom rozhodnutí vychádzal zo skutkového stavu zisteného na základe nesporných skutkových tvrdení a vykonaného dokazovania:

13. Rozsudkom Okresného súdu Košice - vidiek zo dňa 20.11.1979 sp. zn. 2T 343/79 bol žalobca uznaný vinným pre trestný čin nesplnenia odvodovej povinnosti podľa § 267 ods. 1 Trestného zákona a bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní jedného roka nepodmienečne. Vo výkone trestu bol od 20.11.1979 do 20.11.1980.

13.1 Uvedený rozsudok zo dňa 20.11.1979 bol zrušený uznesením Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 17.06.2013 sp. zn. 3Nt/6/2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 17.06.2013. Týmto uznesením súd rozhodol na verejnom zasadnutí, že podľa § 400 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 394 ods. 1 Trestného poriadku vyhovuje návrhu odsúdeného H. L., nar. XX.XX.XXXX v Y., C. W. - okolie, bytom S. č. XX/XX, K., okres O., na povolenie obnovy konania a zrušil výrok o vine a treste v rozsudku Okresného súdu Košice - vidiek sp. zn. 2T/343/79 zo dňa 20.11.1979, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 6.12.1979 a zároveň zrušuje aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad.

13.2 Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 2T/343/1979 zo dňa 28.10.2014, bol žalobca oslobodený, nakoľko skutok (odmietnutie prevziať povolávacie rozkazy dňa 12.11.1976, 28.07.1977, 12.06.1978 a 02.11.1978 a dňa 02.11.1981) nie je trestným činom. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 28.10.2014.

13.3 Listom zo dňa 14.01.2015 si právny zástupca žalovaného (JUDr. Lubomír Müller, euroadvokát) vyúčtoval náklady obhajoby (vec z roku 1979) v sume 1.250,30 eur, ktoré pozostávali z 4 úkonov právnej služby spolu v sume 286,82 eur: 1/ 22.04.2013 prevzatie veci, 2/ 22.04.2013 spísanie návrhu na povolenie obnovy konania, 3/ 17.06.2013 verejné zasadnutie OS Košice - okolie (výsledok vyhovené),

4/ 28.10.2014 hlavné pojednávanie (výsledok zbavenie obžaloby), ako aj z cestovných nákladov zo dňa 17.06.2013 v sume 479,46 eur a zo dňa 28.10.2014 v sume 484,02 eur. Z príjmového dokladu E č. 3/2015 právneho zástupcu JUDr. Lubomíra Müllera vyplýva, že prijal od žalovaného v hotovosti platbu za právne služby - pomoc pri zrušení rozsudku z r. 1979.

13.4 Dňa 02.02.2015 žalobca požiadal žalovaného o odškodnenie listom, v rámci ktorého si uplatnil v jeho časti III., týkajúcej sa odsúdenia v roku 1979, náhradu nákladov obhajoby v sume 1.250,30 eur. V Oznámení o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody zo dňa 09.01.2017 žalovaný žalobcovi, vzhľadom na jeho žiadosť doručená mu dňa 02.02.2015 oznámil, že jeho nárok na náhradu nákladov obhajoby v súvislosti s návrhom na povolenie obnovy konania vo veci vedenej na Okresnom súde Košice - vidiek pod sp. zn. 2T/343/79 vo výške 1.250,30 eur, nemožno považovať za nárok vyplývajúci zo zákona č. 119/1990 Zb. Uviedol tiež, že predpokladom na posúdenie uvedeného nároku v zmysle zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii v znení neskorších predpisov je jeho uplatnenie žiadateľom práve v intenciách citovaného zákona, čo však žiadateľ neurobil, nakoľko žiadnym spôsobom nešpecifikoval právnu úpravu, podľa ktorej nárok uplatňuje. Žalovaný rovnako uviedol, že sa zaoberal aj možnosťou posúdenia nároku v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v znení neskorých predpisov, avšak je toho názoru, že neboli splnené zákonné predpoklady na vznik nároku na náhradu škody ani podľa tohto predpisu, nakoľko absentuje preukázanie predovšetkým príčinnej súvislosti medzi škodou, ktorej sa žiadateľ v predmetnej časti žiadosti domáha a nezákonným rozhodnutím.

14. Podľa § 1 ods. 1 a 2 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnej rehabilitácii“), účelom zákona je zrušiť odsudzujúce súdne rozhodnutia za činy, ktoré v rozpore s princípmi demokratickej spoločnosti rešpektujúcej občianske politické práva a slobody zaručené ústavou a vyjadrené v medzinárodných dokumentoch a medzinárodných právnych normách zákon označoval za trestné, umožniť rýchle preskúmanie prípadov osôb takto protiprávne odsúdených v dôsledku porušovania zákonnosti na úseku trestného konania, odstrániť neprimerané tvrdosti v používaní represie, zabezpečiť neprávom odsúdeným osobám spoločenskú rehabilitáciu a primerané hmotné odškodnenie a umožniť zo zistených nezákonností vyvodiť dôsledky proti osobám, ktoré platné zákony vedome alebo hrubo porušovali. Činy, ktoré smerovali k uplatneniu práv a slobôd občanov zaručených ústavou a vyhlásených vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv a v nadväzujúcich medzinárodných paktov o občianskych a politických právach, boli česko-slovenskými trestnými zákonmi vyhlásené za trestné v rozpore s medzinárodným právom a medzinárodnému právu odporovalo aj ich trestné stíhanie a trestanie.

14.1 Podľa § 2 ods. 1 zákona o súdnej rehabilitácii, právoplatné odsudzujúce súdne rozhodnutia vyhlásené v čase od 25. februára 1948 do 1. januára 1990, týkajúce sa skutkov spáchaných po 5. máji 1945

a) podľa zákona č. 50/1923 Zb. v znení zákonov ho meniacich a dopĺňajúcich, pre zločiny, prečiny alebo priestupky úkladov podľa § 1, prípravy úkladov podľa § 2, vierolomnosti podľa § 4, vyzradenia štátneho tajomstva podľa § 5, vojenskej zrady podľa § 6, spolčenia sa na útoky na ústavných činiteľov podľa § 9, násillia proti ústavným činiteľom alebo privlastňovania si ich moci podľa § 10, urážky prezidenta republiky podľa § 11, neprekazenia alebo neoznámienia trestných podujatí podľa § 12 ods. 1 vo vzťahu k činom podľa § 1, 2, 6 a 9, rušenia všeobecného mieru podľa § 14 ods. 1, 5, 6 a § 14a, výzvy na neplnenie zákonných povinností alebo na trestné činy podľa § 15 ods. 1 a podľa § 15 ods. 3 vo vzťahu k zločinom podľa § 1 a 2, štátu nepriateľského združovania sa podľa § 17, šírenia nepravdivých správ podľa § 18, hrubej neslušnosti podľa § 20, nedovoleného spravodajstva podľa § 23, ohrozovania obrany republiky podľa § 24 alebo schvaľovania trestných činov podľa § 16 vo vzťahu k uvedeným zločinom alebo k prečinom;

b) podľa zákona č. 231/1948 Zb., pre zločiny, prečiny alebo priestupky velezrady podľa § 1 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. b), c), d) a e), združovania sa proti štátu podľa § 2 ods. 1 a 3, poburovania proti republike podľa § 3 ods. 1 a 2, hanobenia republiky podľa § 4, vyzvedačstva podľa § 5, vyzvedačstva proti spojencovi podľa § 6, nedbanlivého uchovávanía štátneho tajomstva podľa § 7, ohrozovania obrany republiky podľa § 8 a 9, nedovoleného spravodajstva podľa § 12, spolčenia sa na útoky na ústavných činiteľov podľa § 17, privlastňovanie si právomoci ústavných činiteľov podľa § 19, vzbúrenia podľa § 20 a 21, ublíženia na cti prezidenta republiky podľa § 23, hanobenia niektorých ústavných činiteľov podľa § 24, popudzovania podľa § 26, zneužitia úradu duchovného alebo inej podobnej funkcie podľa § 28, nedovoleného ozbrojovania podľa § 31, šírenia poplašnej správy podľa § 32, sabotáže podľa

§ 36 a 37, ohrozovania jednotného hospodárskeho plánu z nedbanlivosti podľa § 38, vierolomnosti podľa § 39, neoprávneného opustenia územia republiky a neposlúchnutia výzvy na návrat podľa § 40, poškodzovania záujmu republiky v cudzine podľa § 41, hanobenia spojeneckého štátu podľa § 42 alebo podnecovania na trestný čin a na neplnenie zákonných povinností podľa § 33, schvaľovania trestného činu podľa § 34, neprekazenia alebo neoznámenia trestného činu podľa § 35, spáchané vo vzťahu k uvedeným zločinom alebo prečinom;

c) podľa zákona č. 86/1950 Zb. v znení zákonov ho meniacich a dopĺňajúcich, pre trestné činy velezrady podľa § 78 ods. 1, 2 a ods. 3 písm. b), c), d) a e), združovania sa proti republike podľa § 79 a § 80 ods. 1, ods. 2 písm. b), podvracania republiky podľa § 79a, teroru podľa § 80a ods. 4 a 5, poburovania proti republike podľa § 81 ods. 1 a § 82, sabotáže podľa § 85, vyzvedačstva podľa § 86 a 87, ohrozenia štátneho tajomstva podľa § 88 až 92, vierolomnosti podľa § 93 a 94, opustenia republiky podľa § 95, ohrozovania záujmov republiky v cudzine podľa § 96 a 97, spolčenia sa na útok na ústavného činiteľa podľa § 107, násilia na ústavnom čiteľovi podľa § 108, znižovania vážnosti prezidenta republiky podľa § 110, hanobenia ústavného činiteľa podľa § 111, ohrozenia hospodárskeho a služobného tajomstva podľa § 112 až 114, nedovolenej výroby a držania vysielacej stanice podľa § 122, zneužitia náboženskej funkcie podľa § 123, hanobenia republiky podľa § 124, hanobenia spojeneckého štátu podľa § 125, šírenia poplašnej správy podľa § 127 a § 128 ods. 1, ods. 2 písm. a) a ods. 3, nepriateľského konania proti republike podľa § 129, intríg proti zoštátneniu podľa § 130, zneužitia vlastníckeho práva podľa § 133, ohrozenia zásobovania podľa § 134, ohrozenia jednotného hospodárskeho plánu podľa § 135 a 136, intríg pri verejných dodávkách a prácach podľa § 137, ohrozenia plánovania a kontroly plnenia plánu podľa § 138, marenia dozoru nad cirkvami a náboženskými spoločnosťami podľa § 173 a 174 alebo nadržiavania podľa § 163, neprekazenia trestného činu podľa § 164, neoznámenia trestného činu podľa § 165, spolčenia sa podľa § 166, podnecovania podľa § 167 a 168 alebo schvaľovania trestného činu podľa § 169, spáchané vo vzťahu k uvedeným trestným činom;

d) podľa zákona č. 140/1961 Zb. v znení predpisov ho meniacich a dopĺňajúcich, pre trestné činy rozvracania republiky podľa § 92 ods. 1, ods. 2 písm. a), podvracania republiky podľa § 98 ods. 1, ods. 2 písm. a) a b), poškodzovania štátu svetovej socialistickej sústavy podľa § 99 vo vzťahu k trestným činom podľa § 92 ods. 1, ods. 2 písm. a) alebo § 98, poburovania podľa § 100 ods. 1, 2 a ods. 3 písm. a), zneužívania náboženskej funkcie podľa § 101, hanobenia republiky a jej predstaviteľa podľa § 102 a 103, hanobenia štátu svetovej socialistickej sústavy a jeho predstaviteľa podľa § 104, opustenia republiky podľa § 109 ods. 1, 2 a ods. 3 písm. a), b) a c), poškodzovania záujmov republiky v cudzine podľa § 112, odňatia vecí hospodárskemu určeniu podľa § 116 ods. 1 a 2, ohrozenia hospodárskeho tajomstva podľa § 122, neoprávneného nakladania s vynálezom podľa § 123, ohrozenia služobného tajomstva podľa § 173, marenia dozoru nad cirkvami a náboženskými spoločnosťami podľa § 178 alebo podnecovania podľa § 164, schvaľovania trestného činu podľa § 165, nadržovania podľa § 166, neprekazenia trestného činu podľa § 167 a neoznámenia trestného činu podľa § 168, spáchané vo vzťahu k uvedeným trestným činom;

e) podľa zákona č. 150/1969 Zb. v znení predpisov ho meniacich a dopĺňajúcich, pre prečiny proti záujmom socialistickej spoločnosti v oblasti styku s cudzinou podľa § 5 písm. b) a c), proti verejnému poriadku podľa § 6 písm. a) a c) alebo nadržiavania podľa § 12 vo vzťahu k uvedeným prečinom;

f) podľa zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 99/1969 Zb. pre priestupok podľa § 1,

g) podľa § 153, 155, 156 a 157 zákonného článku V trestného zákona o zločinoch a prečinoch z roku 1878, pre zločiny vzbury spáchané vo vzťahu k ochrane náboženskej slobody;

h) podľa § 2 a 4 zákonného článku XL z roku 1914 o trestnej ochrane úradov, pre trestné činy zhŕknutia spáchané vo vzťahu k ochrane náboženskej slobody,

ako aj všetky ďalšie rozhodnutia v tej istej trestnej veci na ne obsahovo nadväzujúce sa zrušujú ku dňu, keď boli vydané.

14.2 Podľa § 2 ods. 2 zákona o súdnej rehabilitácii, rozhodnutie o tom, či a do akej miery je odsúdený zúčastnený na rehabilitácii, urobí súd aj bez návrhu. Ak sa vzťahuje rehabilitácia podľa odseku 1 len na niektorý z trestných činov, za ktorý bol uložený úhrnný alebo súhrnný trest, určí súd podľa vzájomného pomeru závažnosti primeraný trest za trestné činy rehabilitáciou nedotknuté alebo od určenia primeraného trestu upustí. Inak trestné stíhanie zastaví.

14.3 Podľa § 2 ods. 3 zákona o súdnej rehabilitácii, proti rozhodnutiu podľa odseku 2 je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Ak boli rozhodnutia vydané v pôvodnom konaní, ako aj všetky

ďalšie rozhodnutia na ne obsahovo nadväzujúce zrušené v plnom rozsahu, môže sťažnosť podať len prokurátor.

14.4 Podľa § 4 zákona o súdnej rehabilitácii, prieskumné konanie podľa tohto oddielu možno konať vo veciach, v ktorých sa v čase od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 vyhlásilo odsudzujúce súdne rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť, pre iné zločiny, trestné činy, prečiny alebo priestupky neuvedené v § 2, spáchané po 5. máji 1945

a) podľa zákona č. 50/1923 Zb. v znení zákonov ho meniacich a dopĺňajúcich,

b) podľa zákona č. 231/1948 Zb.,

c) podľa prvej hlavy a druhej hlavy prvého oddielu osobitnej časti zákona č. 86/1950 Zb. v znení zákonov ho meniacich a dopĺňajúcich, ďalej pre trestný čin nenastúpenia služby v brannej moci podľa § 265 a 266, vyhýbania sa služobnej povinnosti podľa § 270, pre trestný čin zbehnutia podľa § 273 ods. 3 a pre trestný čin spolčenia sa na zbehnutie podľa § 275 ods. 2 písm. b) uvedeného zákona,

d) podľa prvej hlavy prvého oddielu osobitnej časti zákona č. 88/1950 Zb. v znení zákona č. 102/1953 Zb. a pre priestupok na ochranu jednotného hospodárskeho plánu podľa § 39 a na ochranu poriadku vo veciach cirkevných podľa § 101 uvedeného zákona,

e) podľa prvej hlavy osobitnej časti zákona č. 140/1961 Zb. v znení predpisov ho meniacich a dopĺňajúcich a ďalej pre trestné činy neplnenia úloh pri prevádzke súkromného hospodárstva podľa § 119, útoku na štátny orgán a orgán spoločenskej organizácie podľa § 154 ods. 2, útoku na verejného činiteľa podľa § 156 ods. 2, sťažovania výkonu právomoci verejného činiteľa podľa § 156a, hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 198 písm. b), šírenia poplašnej správy podľa § 199, nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 a podľa § 270 ods. 1, vyhýbania sa výkonu vojenskej služby podľa § 280 ods. 1, zbehnutia do cudziny podľa § 283 ods. 1 a 2 a ohrozovania politického a morálneho stavu jednotky podľa § 288 ods. 1 uvedeného zákona,

f) podľa druhého oddielu zákona č. 19/1855 r. z.

14.5 Podľa § 7 ods. 1 zákona o súdnej rehabilitácii, na rozhodnutie podľa druhého oddielu a na prieskumné konanie podľa tretieho oddielu je príslušný súd, ktorý rozhodoval v pôvodnom konaní v prvom stupni. Ak tento súd už neexistuje, rozhoduje vecne príslušný súd, v obvode ktorého mal sídlo súd, ktorý rozhodoval v pôvodnom konaní v prvom stupni.

14.6 Podľa § 19 ods. 3 zákona o súdnej rehabilitácii, trovy obhajoby uhrádza štát:

a) v konaní podľa § 3,

b) ak sa zistilo, že návrh je aspoň čiastočne dôvodný,

c) bez ohľadu na výsledok konania, ak sa konanie začalo na návrh prokurátora.

14.7 Podľa § 23 ods. 1 zákona o súdnej rehabilitácii, nárok na odškodnenie zahŕňa najmä:

a) náhradu za stratu na zárobku za každý mesiac za väzbu a výkon trestu odňatia slobody vo výške 83 eur, pokiaľ poškodený nepožiada, aby sa mu namiesto tejto náhrady poskytla náhrada za stratu na zárobku počas väzby a výkonu trestu odňatia slobody podľa všeobecných predpisov,

b) náhradu škody na zdraví, ku ktorej došlo v súvislosti s väzbou alebo výkonom trestu odňatia slobody, pokiaľ táto náhrada nepatrí podľa iných predpisov,

c) náhradu trov trestného konania vo výške 6,70 eura, výkonu väzby vo výške 20 eur za každý mesiac väzby a výkonu trestu odňatia slobody vo výške 5 eur za každý mesiac výkonu trestu, pokiaľ poškodený nepožiada, aby mu bola namiesto týchto náhrad poskytnutá náhrada skutočne zaplatených trov,

d) náhradu zaplatených trov obhajoby v pôvodnom trestnom konaní,

e) náhradu zaplateného peňažného trestu alebo úhrnu vykonaných zrážok z odmeny za prácu pri výkone trestu nápravného opatrenia.

14.8 Podľa § 24 ods. 1 zákona o súdnej rehabilitácii, Pri uplatňovaní nárokov podľa § 23, 26 a 27 sa postupuje podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

14.9 Podľa § 24 ods. 2 zákona o súdnej rehabilitácii, nárok treba uplatniť na súde v lehote troch rokov od právoplatnosti oslobodzujúceho rozhodnutia alebo rozhodnutia odsudzujúceho na miernejší trest alebo rozhodnutia, ktorým sa trestné stíhanie zastavilo; inak nárok zaniká. Počas predchádzajúceho prerokúvania nároku podľa § 9 zákona č. 58/1969 Zb., najviac však šesť mesiacov táto lehota pre uplatnenie nároku neplynie.

14.10 Podľa § 33 ods. 2 zákona o súdnej rehabilitácii, ustanovenia tohto zákona sa použijú obdobne na rehabilitáciu a odškodnenie osôb nezákonne zbavených osobnej slobody alebo majetku v súvislosti s trestnými činmi uvedenými v § 2 a 4 v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, aj keď sa nezačalo trestné stíhanie, pokiaľ nedošlo k plnému odškodneniu podľa prv platných predpisov. Ustanovenie § 27 sa použije obdobne.

14.11 Podľa § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, účinného od 01.07.2004, zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi.

14.12 Podľa § 27 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, účinného do 30.06.2004 (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), zodpovednosť podľa tohto zákona sa vzťahuje na náhradu škody spôsobenej rozhodnutiami, ktoré budú vydané po dni nadobudnutia účinnosti tohto zákona, a na náhradu škody spôsobenej po tomto dni nesprávnym úradným postupom.

14.13 Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste má voči štátu ten, na kom bol úplne alebo čiastočne vykonaný trest, ak v neskoršom konaní bol spod žaloby oslobodený alebo ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené.

14.14 Podľa § 9 zákona č. 58/1969 Zb., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom. Ak ide o rozhodnutie vydané v občianskom súdnom konaní, ako aj v konaní pred štátnym notárstvom alebo miestnym ľudovým súdom, je ústredným orgánom Ministerstvo spravodlivosti tej republiky, na území ktorej má sídlo orgán, ktorý rozhodol v prvom stupni. Ak však ide o rozhodnutie vydané v trestnom konaní proti osobám podliehajúcim vojenskej súdnej právomoci, je týmto orgánom ústredný orgán, ktorý vykonáva správu vojenských súdov. V ostatných prípadoch je týmto orgánom,

a) ak ide o vec patriacu do pôsobnosti Československej socialistickej republiky, federálny ústredný orgán, do pôsobnosti ktorého patrí odvetvie štátnej správy, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané,
b) ak ide o vec patriacu do pôsobnosti Českej alebo Slovenskej socialistickej republiky, ústredný orgán republiky, do pôsobnosti ktorého patrí odvetvie štátnej správy, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané, a ak niet takého ústredného orgánu, Ministerstvo spravodlivosti; to platí aj v prípade, keď nezákonné rozhodnutie vydal orgán spoločenskej organizácie (§ 1 ods. 1).

14.15 Podľa § 10 zákona č. 58/1969 Zb., ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

14.16 Podľa § 20 zákona č. 58/1969 Zb., pokiaľ nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom.

14.17 Podľa § 23 zákona č. 58/1969 Zb., právo na náhradu škody podľa prvej časti druhej hlavy (zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe alebo treste) sa premlčí za rok odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť oslobodzujúce rozhodnutie alebo rozhodnutie odsudzujúce na miernejší trest alebo rozhodnutie, ktorým bolo trestné konanie zastavené.

14.18 Podľa § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb. ak je potrebné nárok predbežne prerokovať na ústrednom orgáne (§ 9 ods. 1), premlčacia doba odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však po dobu šiestich mesiacov, neplynie.

15. Predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie sumy 1.250,30 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 03.08.2015 do zaplatenia titulom náhrady nákladov právneho zastúpenia v súvislosti so zastupovaním žalobcu v konaniach vedených na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 3Nt 6/2013, ktorým bola povolená obnova konania Okresného súdu Košice - vidiek sp. zn. 2T 343/79

a zrušený výrok o vine a treste v rozsudku Okresného súdu Košice - vidiek sp. zn. 2T 343/79 zo dňa 06.12.1979 ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce ako aj pod sp. zn. 2T 343/1979 zo dňa 28.10.2014, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby, nakoľko žalovaný skutok nebol trestným činom.

16. Pri rozhodovaní o uplatňovanom peňažnom nároku bol súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu v jeho zrušujúcom uznesení (§ 391 ods. 2 C.s.p.).

17. Odvolací súd v príslušnom uznesení č.k. 5Co/13/2020-146 zo dňa 31.05.2021 vyslovil jednoznačný právny záver, že na uplatnený nárok žalobcu v tomto konaní je potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 58/1969 Zb. V prejednávanej veci teda nebolo možné aplikovať žalobcom odkazované ustanovenia zákona o súdnej rehabilitácii, čo odvolací súd podrobne zdôvodnil, pričom aj tunajší súd sa s príslušnými už vyššie uvedenými závermi (ods. 7 tohto rozsudku) plne stotožňuje.

18. Z dôvodu žalovaným vznesenej námietky premlčania sa bolo potrebné v prvom rade zaoberať otázkou premlčania uplatneného nároku. V zmysle príslušného § 23 zákona č. 58/1969 Zb. sa toto právo (na náhradu škody spôsobenú rozhodnutím o treste) premlčí za rok odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť oslobodzujúce rozhodnutie. Začiatok plynutia premlčacej lehoty bol teda v danom prípade určený právoplatnosťou rozsudku Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 2T/343/1979 zo dňa 28.10.2014, ktorým bol žalobca oslobodený, nakoľko skutok nie je trestným činom, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.10.2014. Pokiaľ žalobca podal žalobu až dňa 16.01.2017 (po uplynutí viac ako 2 rokov a 2 mesiacov), učinil tak po uplynutí jednoročnej premlčacej lehoty, a to aj pri zohľadnení šesťmesačnej doby v zmysle § 23 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb., počas ktorej lehota neplynula od podania žiadosti o predbežné prerokovania jeho nároku od 02.02.2015 do 02.08.2015. Súd tak dospel k záveru, že nárok žalobcu je premlčaný a žalobu je preto potrebné v celom rozsahu zamietnuť. Aj odvolací súd priamo uviedol, že v danom prípade žalovaný oprávnene namietal, že žalovaný návrh bol súdu doručený po uplynutí jednoročnej premlčacej lehoty v zmysle § 23 zákona č. 58/1969 Zb.

19. O nároku na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 C.s.p.) súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. Hoci z dôvodu zamietnutia žaloby bol žalovaný v spore plne úspešný, súd mu nárok na náhradu trov konania nepriznal, keďže z obsahu spisu vyplýva, že žalovanému žiadne trovy konania nevznikli, ani si žiadne neuplatňoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie, písomne, v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestskom súde Bratislava IV.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. /§ 359 C.s.p./

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). /§ 363 C.s.p./

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. /§ 364 C.s.p./

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. /§ 365 C.s.p./

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a/ sa týkajú procesných podmienok,

b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

/§ 366 C.s.p./

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť za splnenia podmienok podľa § 366 najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu. /§ 373 ods. 4 C.s.p./

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozsudkom, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - Exekučného poriadku.